

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

DİNLER TARİHİ

DİNLER TARİHİ

DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Neler Öğreneceğiz?

- 1. Dinin Tanımı**
- 2. Kurumsal Bir Yapı Olarak Din**
- 3. Dinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemi**
- 4. Dinler Tarihinin Tanımı, Konusu ve Metodu**
- 5. Dinler Tarihinin Temel Kaynakları**
- 6. Dinleri Öğrenmenin İslam Açısından Önemi**
- 7. Dinlerin Coğrafi Dağılımı**

➤ **Sizce din nedir?**

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

1. Dinin Tanımı

- **Din;** varlığı kabul edilen üstün bir güce karşı duyulan kalbî bağlılık ve teslimiyet duygusu ile bu bağlılığın gerektirdiği davranışları (ibadetleri) yerine getirmektir.

Kur'an-ı Kerim'de Din Kavramı:

- Yüce Allah ile kulları arasındaki karşılıklı ilişkiyi ifade eder.
- Doksan beş yerde çeşitli anlamlarda kullanılmıştır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

**Kur'an-ı
Kerim'de din
kelimesinin
çeşitli
anlamları**

Örf ve
âdet

İnanç

İbadet

Kanun ve
kurallar

İtaat

Hesap ve
ceza günü

Kulluk

Sorumluluk

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

إِن الدِّينَ عِندَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

"Allah katında din, İslam'dır." (Â-i İmrân suresi, 19. ayet.)

Kur'an-ı Kerim de geçen "ed-dîn", Allah'ın (c.c.) tarih boyunca gönderdiği tek din olan İslam için kullanılır.

İslam "İnsanlığın evrensel ve daimi dini" olan mutlak dindir.

Mutlak din, Yüce Allah'ın bütün insanlara gönderdiği; esas ve ilkeleri belli olup zaman ve mekâna göre özünde değişiklik olmayan dindir.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

İslam dışında kalan diğer dinler ise Allah'ın gönderdiği hak dinin insanlar tarafından değiştirilip bozulmasıyla oluşan ya da tamamen insan icadı olan değişken dinlerdir.

Değişken dinler insanların anlayış ve algılayışlarına göre yaşama geçirilmiş; kişi ve toplumlara göre değişkenlik gösteren dinlerdir.

İslam dinin sembollerinden biri olan alemler

Biliyor musunuz?

- Kur'an-ı Kerim'de geçen "millet, ümmet, şariat, fitrat, hanif ve İslam" kavramları doğrudan din kavramıyla alakalıdır.

İslam Âlimlerinin Din Tanımları:

Cürcânî

Din, akıl sahiplerini Peygamberin bildirdiği şeyleri kabule çağıran ilahî bir düzenlemedir.

Tahanevî

Din, akıl sahiplerini kendi iradeleriyle halde salaha, ahirette felaha sevk eder.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Muhammed İkbal

Din, inanç olarak içtenlikle kabul edildiği ve tam manasıyla kavrandığı takdirde, karakter ve kişiliği büsbütün değiştirebilecek güçte bir genel hakikatler sistemidir.

Ömer Nasuhi Bilmen

Din, Allah'ın bir kanunudur ki Allah onu peygamberleri vasıtasıyla insanlara lütuf ve ihsan buyurmuştur. Bu kanun, insanları hayra götürür; insanlar bu ilahî kanun hükümlerine kendi tercihleriyle uyarlarsa doğru yolu bulmuş, hidayete ulaşmış olurlar.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Batılı Din Bilimcilerinin Din Tanımları:

Mircea Eliade (Mirsa Eliyade):

Din; hayatın anlamını açıklayan, öte dünya arayışını sağlayan ve model ortaya koyan bir tecrübedir.

Max Müller (Maks Müller):

Din; insanın sonsuzu kavramasını sağlayan, akıl ve mantığa tabi olmayan zihnî bir meleke veya yetenektir.

Rudolf Otto (Rudolf Otto):

Din; insanın kutsal saydığı şeylerle olan ilişkisidir.

Feurbach (Foyerbah):

Din; dua, kurban ve inançla kendini gösteren bir arzudur.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Dinin Farklı Açıdan Tanımları

Teolojik Tanımlar: Din, Tanrı'ya imandır. Din, manevi varlıklara imandır.

Ahlaki Tanımlar: Din, iyi bir hayata götüren vesiledir. Din, duyguyla karışık ahlaktır.

Felsefi Tanımlar: Din, sonsuz bir ilgidir. Din, beşeri bir yansıtmadır.

Psikolojik Tanımlar: Din, derin manevi tecrübenin bir türüdür.

Sosyolojik Tanımlar: Din, değerlerin muhafazasıdır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

➤ **Sizce bir dinde ne gibi unsurlar bulunmalıdır?**

2. Kurumsal Bir Yapı Olarak Din

- Kurumsal bir yapı olarak din; inancı, ibadeti, ayini, hukuku, sanatı, yorumu ve geleneği içerir.

İslam dinin sanata yansımasına bir örnek

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Dinin özünü oluşturan Unsurlar:

Allah (c.c) Yüce Varlık

İnanç, ibadet, ahlak ve muamelat

Mutlak itaat duygusu

Akıl ve irade

Toplumsal değerler bilinci

➤ **Sizce dinin insan hayatına ne gibi katkıları vardır?**

3. Dinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemi

- Din insanoğlunun tarih boyunca sorduğu en temel sorulara cevaplar verir.
- Aşkın, yüce bir varlığa inanan insan diğer insanlara ve tabiata karşı davranışlarında kendini kontrol eder. Yalnızca kendi çıkar ve menfaatlerini gözetmez.
- Din insanın sığınma, güvenme ve yakarma duygusunu karşılar.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Din;

- İçine düştüğü yalnızlık ve çaresizlik karşısında insana ümit, teselli ve güven sağlayan bir sığınaktır.
- İnsanın yaptığı yanlışlıklar nedeniyle içine düştüğü vicdan azabını hafifletecek ve kendisini affettirecek bir güce olan ihtiyacını karşılar.
- Vicdan duygusunu harekete geçirerek, insanı kötülükten alıkoymaya ve iyiliğe teşvik etmeye çalışır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Din;

- İnsanın sosyal ve doğal çevreyle uyum içinde yaşamasını sağlar.

Din;

- İnsanları iyiye ve güzele iletme konusunda hukuki ve ahlaki ilkeler ortaya koyar.

Din;

- Toplumsal yapının tesisini ve devamını sağlar.

Dinler tarihi hangi konuları inceler?

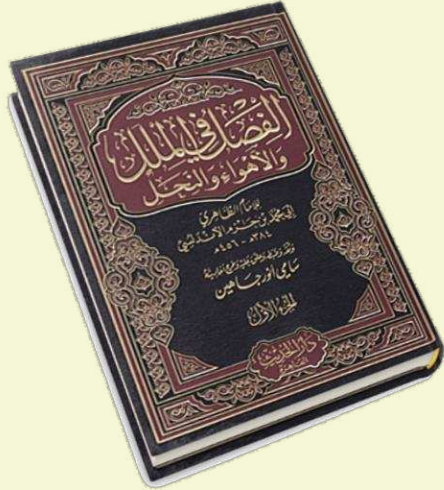
4. Dinler Tarihinin Tanımı, Konusu ve Metodu

Dinler Tarihi tüm dinlerin tarihini; inanç, ibadet, ahlak sistemlerini ve dinî kurumlarını inceleyen bir bilim dalıdır.

Bazı dinlere ait semboller

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

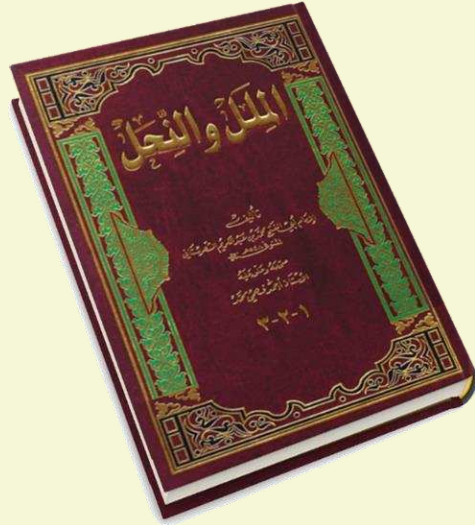

Konusu: Mensubu bulunan veya bulunmayan geçmişte veya günümüzde yaşayan tüm dinler Dinler Tarihi'nin konusudur.

İbn Hazm'ın "Kitâbu'l-Fasl fi'l-Milel ve'l-Ehvâi ve'n-Nihal" adlı eseri

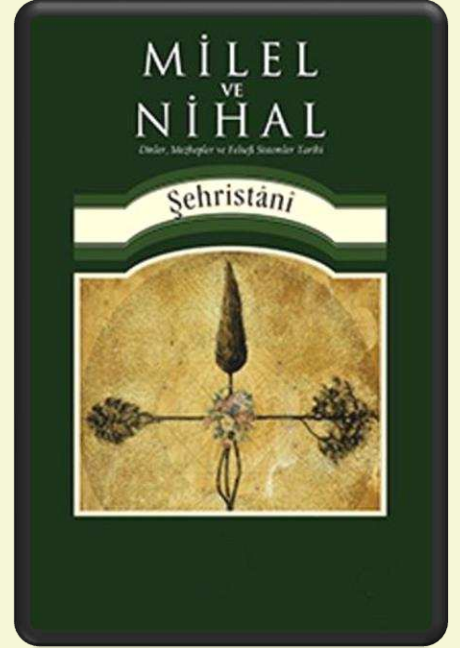
1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Metodu: Dinler Tarihi, dinleri tarafsız bir şekilde oldukları gibi tasviri (betimleyici) bir yöntemle, duygular ve ön yargılardan bağımsız bir şekilde ele alıp inceler.

Dinleri mukayese ederken onları hak, batıl, doğruluk, yanlışlık ve üstünlük bakımından değerlendirmeye tabi tutmaz.

Şehristanî'nin "el-Milel ve'n-Nihal" adlı eseri

**Sizce bir dini tanımanın
en doğru yolu nedir?**

5. Dinler Tarihinin Temel Kaynakları

- Kur'an-ı Kerim'de Yahudiler, Hristiyanlar, Sabîîler ve Mecusilerden söz edilmesi Müslüman âlimleri diğer din ve inançlar hakkında araştırma yapmaya ve onlarla ilgili eserler ortaya koymaya yönlendirmiştir.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Müslüman âlimlerin dinler ile ilgili yazdıkları bazı eserler:

Gazzâli: **er-Reddû'l-Cemîl**

Bîrûnî: **Tahkîku Mâ li'l-Hind**

Ebu'l-Meâli
Muhammed b.
Ubeydullah:
Beyânü'l-Edyan

İbn Hazm:
Kitâbu'l-Fasl fi'l-Milel ve'l-Ehvâi ve'n-Nihal

Şehristânî: **el-Milel ve'n-Nihal**

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Dinler Tarihi ile ilgili bazı eserler:

Şemseddin
Sami: **Esatir**

Ahmet Mithat
Efendi:
**Tarih-i
Edyan**

Mahmud
Es'ad b. Emin
Seydişehir:
**Tarih-i
Edyan**

Es'ad Efendi:
**Tarih-i
Edyan**

M. Şemsettin
Günaltay:
**Tarih-i
Edyan**

Hilmi Ömer
Budda:
**Dinler
Tarihi**

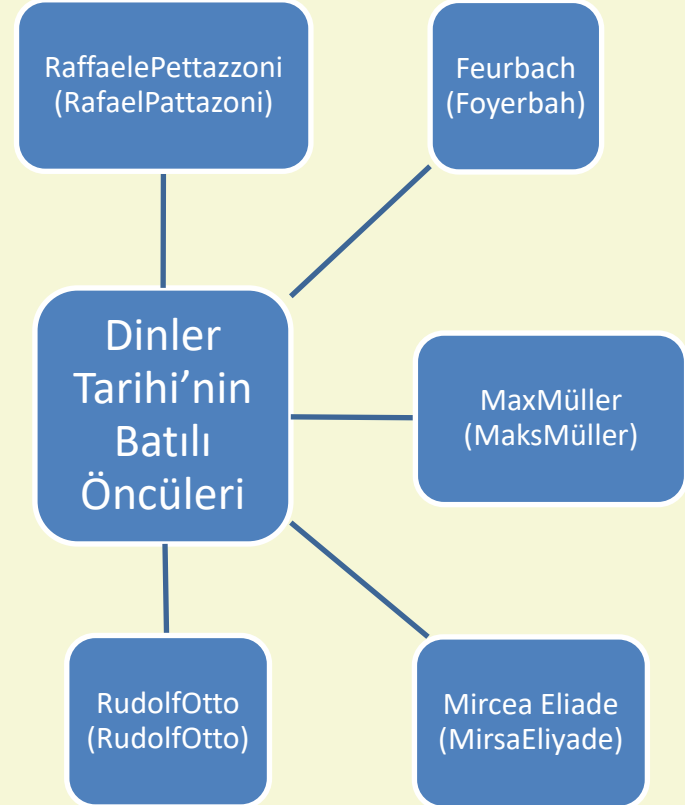
Ömer Rıza
Doğrul:
**Yeryüzünde
Dinler
Tarihi**

Annamarie
Schimmel:
**Dinler
Tarihine
Giriş**

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Batı'nın dinler ile ilgili çalışmaları:

- Avrupa devletlerin laikleşmesi sonucunda dinî konuların öğretilmesi ve araştırılması Kilise'nin tekelinden çıkmış ve bu durum Dinler Tarihi çalışmalarına hız kazandırmıştır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Dinler tarihi araştırmaları zaman zaman başka amaçlar için de kullanılmıştır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde sömürgeleri ve yoğun ticari ilişkileri bulunan Avrupalı ülkeler, kendi çıkarlarına hizmet edecek, Doğu dilleri, kültürleri ve dinleri konusunda uzmanlara ihtiyaç duymuştur.

Bu uzmanların ortaya koyduğu çalışmalar sayesinde sömürülen halkların üzerinde hâkimiyet kurmak daha kolaylaşmıştır.

**Sizce farklı dinleri
tanımak bir
Müslümana ne gibi
katkılar sağlar?**

6. Dinleri Öğrenmenin İslam Açısından Önemi

- Kur'an-ı Kerim'de Allah (c.c.) katında tek geçerli dinin İslam olduğu belirtilmekle birlikte diğer dinlerin varlığı bir olgu olarak kabul edilmiştir.
- Diğer dinlere mensup insanların güzel davranışları övülürken kötü davranışları yerilmiştir. Örneğin Âl-i İmrân suresi yetmiş beşinci ayette «**Kitap ehlinde öylesi vardır ki, ona yüklerle mal emanet etsen, onu sana (eksiksiz) iade eder. Fakat onlardan öylesi de vardır ki, ona bir dinar emanet etsen, tepesine dikilip durmadıkça onu sana iade etmez. Bu da onların, "Ümmîlere karşı (yaptıklarımızdan) bize vebal yoktur" demelerinden dolayıdır. Onlar, bile bile Allah'a karşı yalan söylerler.**» buyurulmaktadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

- Müslümanlar daha önce kendilerine kitap verilen Yahudi ve Hristiyanların düştüğü hatalara düşmemek için onların dinlerini ve tarihlerini tanımaya yönelmişlerdir.

Biliyor musunuz?

Dinler Tarihi'nin ortaya koyduğu veriler şu açılardan önemlidir:

- İslam'a karışmış hurafelerin tespit edilebilmesi
- Diğer din mensuplarıyla sağlıklı iletişim kurulabilmesi
- İslam'ın diğer diğer din mensuplarına daha iyi anlatılabilmesi
- Din hizmetlerinin daha verimli hâle getirilmesi

**Dinlerin yayıldığı
coğrafyalar hakkında neler
biliyorsunuz?**

7. Dinlerin Coğrafi Dağılımı

İslam

- Müslümanlar günümüzde başta Ortadoğu olmak üzere, Afrika'da, Asya'da, Amerika'da Avrupa'nın bazı kesimlerinde ve dünyanın değişik bölgelerinde yaşamaktadır.
- Müslümanlar günümüzde yaklaşık olarak 1,91 milyar nüfusa sahiptir.

Yahudilik

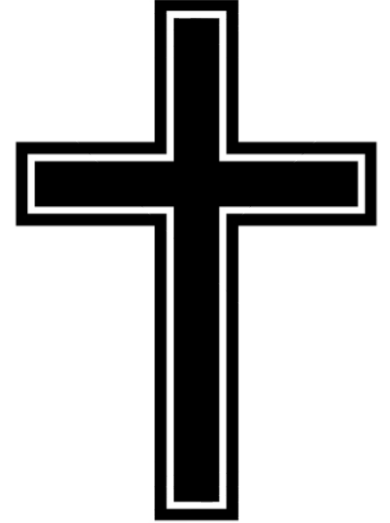
- Bugün başta İsrail olmak üzere Amerika'da ve dünyanın diğer bölgelerinde dağınık vaziyette yaşamaktadırlar.
- Günümüzde 14.6 milyon civarında Yahudi bulunmaktadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Hristiyanlık

- En yaygın olduğu bölge Avrupa'dır.
- Kuzey Amerika'nın çok büyük bir kısmı, Güney Amerika'nın kıyı kesimleri ve Avustralya'nın büyük çoğunluğu Hristiyan nüfustan oluşmaktadır.
- Bunun dışında Afrika ve Asya'da da önemli bir Hristiyan nüfus bulunmaktadır.
- Günümüzde Hristiyanlar yaklaşık 2,38 milyar nüfusa sahiptir.

Hinduizm

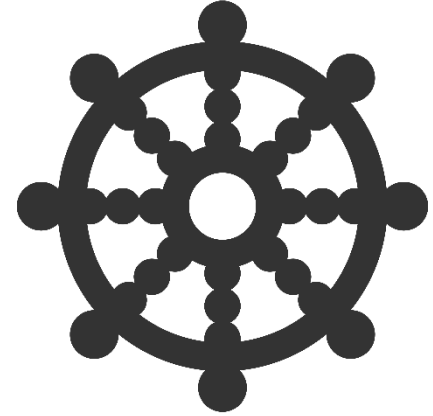
- Hinduizm dünyada en çok mensubu bulunan dinlerden biridir.
- Hindistan nüfusunun % 80'i Hindudur.
- Pakistan, Bangladeş, Nepal ve Endonezya'da Hindular bulunmaktadır.
- Hindular 1, 91 milyar civarındadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Budizm

- Yayılmacı bir karaktere sahip olan Budizm, günümüzde Hindistan, Çin, Tayland, Japonya, Burma (Myanmar), Seylan, Vietnam, Singapur, Tayvan, Tibet, Kore gibi Güney Asya ve Uzak Doğu ülkelerinde yer almaktadır.
- Sayıları 507 milyon civarındadır.

Konfüçyanizm

- Konfüçyanizm 1912 yılına kadar Çin'in resmî dini olmuştur.
- Büyük bir kısmı Çin'de olmak üzere, Kore, Vietnam, Tayland, Tayvan ve Japonya'da 350 milyon civarında Konfüçyanist yaşamaktadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Sihizm

- Günümüzde Sihlerin büyük çoğunluğu Hindistan'ın Penjab bölgesinde yaşamaktadır.
- Sayıları 25 milyon civarındadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Taoizm

- Büyük çoğunluğu Çin'de olmak üzere, Tayvan, Hong Kong, Kore, Japonya ve Vietnam gibi Asya ülkelerinde yaklaşık 20 milyon Taoist yaşamaktadır.

1. ÜNİTE / DİNLER TARİHİNE GİRİŞ

Mecusilik

- Mensuplarının büyük çoğunluğu İran'da ve Hindistan'ın Bombay bölgesinde, geri kalanı ise Afganistan, ABD, Kanada ve Azerbaycan'da yaşamaktadır.
- Sayıları 150 bin civarındadır.

